

ПЕРЕКЛАД СКОРОЧЕНЬ ТА АБРЕВІАТУР В ТЕКСТАХ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТЕМАТИКИ

При перекладі текстів комп'ютерної галузі необхідно пам'ятати, що хоча мова таких текстів є частиною загальнонаціональної мови, але вона має і певний стиль, який відповідає меті і завданню комп'ютерної літератури. Тексти комп'ютерної галузі мають ряд особливостей, як на рівні термінології, так і на рівні граматики. Однією з основних лексичних ознак комп'ютерної термінології є активне використання скорочень та аббревіатур. Це пояснюється тим, що терміни у вигляді складних слів та словосполучень незручні для використання. Тому часто складний термін вживається як короткий варіант у вигляді його головного компоненту.

Частина комп'ютерних скорочень при перекладі з англійської мови на українську може навіть не перекладатися, а передаватися шляхом збереження форми оригіналу. У той же час велика кількість скорочень все ж таки потребує перекладу. Звичайно частково в цьому можуть стати у нагоді словники, які надають потрібні відповідники. Однак, не всі скорочення мають фіксовані словникові відповідники. Саме тому необхідно знати основні прийоми перекладу скорочень, щоб ефективно працювати з ними. Слід підкреслити вагомість ролі контексту, який безсумнівно часто стає у нагоді. Іноді скорочення та аббревіатури можуть розшифровуватися при їх першій згадці в тексті. Окрім того, слід чітко розуміти структуру скорочення, щоб ефективно розшифрувати його компоненти.

Проілюструємо існуючі способи перекладу розповсюджених комп'ютерних скорочень та аббревіатур на українську мову:

1. Транскодування (транслітерація та транскрипція), наприклад: скорочення *SMS (Short Message Service)* – служба коротких повідомлень на українській мові передається як «СМС»; скорочення *spam* – повідомлення, що приходять по електронній пошті, які не замовляють і які є небажаними, передається українською «спам».

2. Переклад повної форми, наприклад: *ADSL (Asymmetric Digital Subscriber Line)* – Асиметрична абонентська цифрова лінія.

3. Переклад відповідним українським скороченням. Наприклад, *RAM (Random Access Memory)* – оперативна пам'ять – скорочення «ОП»; *PC (personal computer)* – персональний комп'ютер – скорочення «ПК».

4. Збереження форми оригіналу – повне запозичення англійського скорочення в латинських літерах. Цей спосіб зазвичай використовується при передачі номенклатурних позначень. Наприклад, *HTTP (Hyper Text Transfer Protocol)* – протокол, що забезпечує взаємодію користувача, який запитує доступ до веб-документів, із сервером, що надає можливість такого доступу. При перекладі тексту українською мовою зберігається варіант оригіналу – *HTTP*. Інша аббревіатура такого плану – *IP (Internet Protocol)*, протокол, що забезпечує доставку даних у вигляді пакетів, що мають IP-адресу на українській мові також зберігає форму оригіналу. Можна також звернути увагу, як подібні скорочення гармонічно поєднуються з перекладеними елементами, утворюючи разом з ними складні терміни – IP-адреса. Відмітимо також, що нерідко подібні скорочення, що не перекладаються, подаються у тексті перекладу у сполученні із пояснювальним словом загального значення: DIP – «корпус типу DIP», EGA – «графічний стандарт EGA» тощо.

Отже, основні способи перекладу, які застосовуються при перекладі аббревіатур та скорочень в текстах комп'ютерної галузі: повне запозичення англійського скорочення в латинських літерах (збереження форми оригіналу); транслітерація; транскрибування; переклад повної форми; переклад відповідним скороченням української мови.